קיח (א מיי׳ פ״י מהל׳

טומחת עווככן הלכה מו): [ב עיין מיי׳ שם פט"ו הלכה ה. מהגאון מהר"י

ג מיי' (פ"ד) מהלכות

טומאת אוכלין הלכה ב:

קים ד ה מייי פכ״ח מה׳ כלים הלי א ב [ופ״ו

מהלי אבות הטומאה הלי

גן: גן: קב ו מיי פט"ו מהלי

רבינו חננאל

ר׳ שמעוז אומר נטמאו

בקרקע טהורין בכלים

טמאים. **סוגיא** דשמעתא

רב סבר עיקר טומאת

בדאורייתא דכן ממש, ולא

גזרו בהו כלל. ושמואל

מדאורייתא, לטמא אחרים מדרבנן, ובמשקה בית מטבחיא לא גזרו לטמא

אחרים. אמר רב פפא

אפילו למאן דאמר טומאת משקין דאורייתא משקה

בית מטבחיא דכן הלכתא

נמירי לה הכי. ואקשי

עליה רב הונא בריה דר

נתז ומר׳] אליעזר דאמר

מון נכוו ז' אלייכוו ואכוו אין טומאה למשקין כל עיקר תדע שהרי העיד

בו׳. ואי הלכתא היא

מהלכתא מי גמרינן, ולא מצא רב פפא תשובה

ולא דחינו ליה. דהא לא עלתה בתיובתא. אבל הא דאמר רבינא והאמר

ר' שמעוז דאמר טומאת

משקין דאורייתא, דתניא

. לאוכלין טמאים לכלים

ם. טהורין, וקתני הכא בכלים

. טמאים בקרקע טהורים,

ואי הלכתא גמירי לה

מה לי בכלים מה לי בקרקע. ל) הא פירקה

רב פפא ואמר הא דאמר

ר' שמעון בקרקע טהורין לא אמרן אלא במים

שיש בהן כדי רביעית

- - -רחזו לאטבולי בהו מחטין

י וצנורות, כגון מקוה מים

שהוא טהור, אבל אין

בהן כדי רביעית לא וזהו

שאמר רב פפא בזבחים

כדגרסינן בשחיטת קדשים

פ״ב. מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות

ונתן סאה ונטל סאה ונתן סאה ונטל סאה הרי זה כשר, ואמרינן משמיה דר' יוחנן עד רובו,

אמר רב פפא ואם קדח ב פפא הם ה... רביעית מטבילין מחטין וצינוריות

דמהכשרא דמקוה קא אתו. אמר מר ר' יהודה

בין ליטמא בין לטמא

בין לכלים בין לאוכלין. בין לכלים בין לאוכלין. ואקשינן וכי ר' יהודה

אית ליה טומאה למשקין

מדאורייתא כלל ³). והא תניא כל הכלים שיש

להם אחורים ותוך, כגון

. הכרים והכסתות והשקין

והמרצופין שיש להם

אחוריים. שפעמים ישן איווי ב. טכבה ב טן עליהם, ויש להם תוך שפעמים טוען בתוכם.

כגון אלו נטמא גבן לא

נבן, אמר ר' יהודה במה

. נטמא תוכם נטמא

לכל טמא, כלומר

מחטין

אומר

יוסי ור׳ שמעון אומרים

פרה אדומה הל׳ ז:

מומאח

אוכלין

: 77

ממורת הש"ם א) ול"ל רבין, ב) ולעיל טו.

יו) [נילכ], ש [נילכ]. וש"נ], ג) [נ"ל ר' יוסי], ד) [לעיל טו.], ד) [נ"ל

:רבין, ו) נעי׳ תוס׳ ע״ו עה לכין, היים בהנדה כו'], ד"ה מים שהנדה כו'],

ז) כלים פכ״ה משנה א עי״ ר״ש שם, **ח**) פרה פ״ע

ומ״הו. ע) ומעת לעתו.

ן נ״ל רבין, **כ**) [ל״ל רבין, (כ״ל רבין,

טון, כ) תוספתא מקואות פ"א ה"ו, ם) בס"א:

אלעור, ע) וועי׳ תום׳ ב״ב

ל) דועי׳ מוס׳ מיר לח. ד״ה בר מההואן,

סו. ד"ה מ פ) [כדאיתא נזיר

יוכללו

אבל דם לא. פוא"ת אדרבה בדם יש לעהר טפי אפי׳ בכלים דדם קדשים לא איתקש למים כדאמרי׳ לעיל שאינו נשפך כמים אין מכשיר וי"ל דהכי פי' אבל דם היכא דמטמא כגון דם חולין או בעלי מומין " או זבח שנפסל - לו: אלא דהוי רביעית דחזי להשביל בהו מחמין וצינורות. מכאן אומר ר״י

שיש לדקדק דמקוה שכולו שאוב אינו פסול אלא מדרבנן דמשקין בית מטבחיא שהן דכן ע"כ הן שאובין מדמפליג בין דם למים ולא מפליג בין שאובין למחוברין ג ואמר דחזי להטביל בהו מחטין ולינורות ועוד תניא בתוספתא דמסכת מקוואות (פ״ב) מקוה שהניחו ריקן ומלאו מלא כער™ והיינו משום דספיקא דרבנן לקולח וריקן נמי משמע שלח היה בו כלום מדלא קאמר שהניחו חסר והא דתניא בת"כ אך מעין ובור יכול אפילו מלא בכתף תלמוד לומר מעין מה מעין בידי שמים אף ומקוה בידי שמים ל"ל דאסמכתא בעלמא הוא ואם תאמר כיון דכולו שאוב כשר מדאורייתא אמאי גזרו רבנן בשאיבה כללי ויש לומר דגזרו שחיבה חטו דילמח חתי לחטבולי במנא דבחוך הכלי ודאי אסור לטבול מדאורייתא ^ח ש ואור"י דכי נמי בטלו רביעית דמקוה פמכל מקום כל שהוא דמעין לא בטלו ש מדתנן בת״כ דמעין מטהר בכל שהוא והמקוה בארבעים סאה והא דמקוה במ' סאה היינו לבתר דביטלו רביעית' ואפילו הכי קתני דמעין מטהר בכל שהוא החשה ר"י בשם הרב רבינו שלמה דאמר בפרק חומר בקודש (חגיגה כב.) גבי מקוה שחלקו בסל חדע דבעי׳ כשפופרת הנוד דהא ארעא חלחולי מחלחלא ובעינן ארבעים סאה במקום אחד וארעא חלחולי מחלחלא לא שייך אלא במעין יא ובעינן ארבעים סאה במקום אחד והתם מיירי בדבר שכל גופו עולה בפחות דחם לח כן מה ראיה לריך ב0: ה"ג נממא תוכו נממא גבו נממא גבו לא נממא תובו. וכן גרם רש"י ואף על גב דכל כלי שטף נמי דינו כן יג מכל מקום נקט כרים וכסתות ושקין ומרלופין משום דרבי מאיר פליג בהני דווקא דקתני סיפא רבי מאיר אומר כל שיש לו תובראות יש לו אחורים ותוך ושאין לו תובראות וכו׳ יד תובראות פירושו תפירות שפה לפיהן סביב כעין מכנסים דאו אין מהפכין אותן להשתמש בלד אחר ויש לו דין אחורים ותוך לענין שאם נטמא גבו

(רבן) שמעון אומר בכלים ממאין בקרקע

מהורין א"ר פפא אפילו למ"ד מומאת משקין דאורייתא משקי בית ממבחיא הלכתא גמירי לה א"ל רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא ואלא הא דאמר ר"א יאין מומאה למשקין כל עיקר תדע שהרי העיד י (יוסף) בן יועזר איש צרידה על משקי בית מטבחיא דכן ואי הלכתא גמירי לה מי גמרינו מינה א"ל רבינא לרב אשי והא ר"ש דאמר מומאת משקין דאורייתא דתניא ר' יוםי ור' שמעון אומרים לכלים מהורין לאוכלין ממאין והכא קאמר ∞(רבן) שמעון בכלים ממאין בקרקע מהורין ואי הלכתא היא מה לי בכלים מה לי בקרקע קשיא אמר רב פפא הא דאמרת בקרקע מהורין לא שנו יאלא מים אבל דם לא ומים נמי לא אמרן אלא דהוי רביעית ידחזי להמביל ביה מחמין וצינורות אבל ילא הוי רביעית ממאין: אמר מר רבי יהודה אומר לכל ממא למימרא דסבר רבי יהודה מומאת משקין לממא מומאת כלים דאוריית' ״והתנן יכל הכלים שיש להן אחורים ותוך כגון הכרים והכסתות והשקין והמרצופין נסמא תוכו נסמא גבו נסמא גבו לא נסמא תוכו א"ר יהודה הבמה דברים אמורים שנטמאו מחמת משקין אבל נטמאו מחמת שרץ נממא תוכו נממא גבו נממא גבו נטמא תוכו ואי סלקא דעתך טומאת משקין לטמא כלים דאורייתא מה לי נטמא מחמת משקין מה לי נממא מחמת שרץ אמר רב יהודה אמר שמואל חזר בו ר' יהודה רבינא אמר לעולם לא הדר הא במשקין הבאין מחמת ידים הא במשקין הבאין מחמת שרץ אי הכי אדתני במה דברים אמורים שנטמאו מחמת משקין ליפלוג וליתני בדידה במה

דברים אמורים במשקין הבאין מחמת ידים אבל במשקין הבאין מחמת שרץ נטמא תוכו נטמא גבו נטמא גבו נטמא תוכו אלא מחוורתא כדשנין מעיקרא חזר בו רבי יהודה איבעיא להו מכלים הוא דהדר ביה אבל באוכלין כרבי יוםי ורבי שמעון סבירא ליה או דילמא לגמרי הדר ביה כרבי מאיר אמר רב נחמן בר יצחק תא שמע ®פרה ששתתה מי חטאת בשרה טמאים ירבי יהודה אומר לא נטמא תוכו כמו שאר כלי שטף: במלו 65 ודקיימא לן שיעור טומאת משקין ברביעית °הני מילי לטמא אחרים אבל לעצמן טמאין בכל שהן כדתנן בטהרות (פ"ג מ"ג) ומייתינן לה בגמרא דכל שעה (לקמן לג:) טמא מת שסחט כו' כיון שילתה טפה ראשונה נטמאת בכבילה: **אמר מר רבי יהודה אומר**. גבי ספק משקה לטמא אחרים לכל טמא ולשיל טה.] ואפילו לכלים אלמא ודאי נגיעתן מטמא כלים מדאורייתא מדמטמינן ספק דידהו: שיש להם אחורים וסוך. שראויין להשתמש בהן בתוכן ובאחוריהן: מרצופין. של עור: שנטמאו (4) במשקין. דטומאתן לאו דאורייתא לכלים ורבנן הוא דגזור בהו משום משקה זב וזבה שהן אב הטומאה ועבדי בהו רבנן היכירא שאם נטמא גבו לא נטמא חוכו כי היכי דלידעו דהך טומאה לאו דאורייתא דלא לשרפו עליה תרומה וקדשים כדאמרינן בבכורות (דף לח.) בעדותו של חזקיה אבי עקש: אבל מחמם שרץ. דטומחמן דאורייתא: חור בו ר' יהודה. מההיא דלעיל: הא במשקין הבאין מחמם ידים. שגזרו חכמים טומאות שניות על ידים סחם וגזרו עליהן שיטמאו משקין להיות תחלה וההיא דרבנן הוא: אי הכי הא דמני אבל נטמאו מחמם שרץ וכו'. דלא אשכח נטמא גבו נטמח חוכו אלא בנגעו בשרך עלמו לישמעינן אפילו משקין: **אבל באוכלין כרבי יוסי ורבי שמעון סבירא ליה.** דמשקין מטמאין אוכלין מדאורייתא: כרבי מאיר. דאמר לא מיטמא אפי׳ אוכלין אלא מדרבנן: פרה. של זבח או של חולין: ששתתה מי חטאת. ושחטוה בעודן במעיה: בשרה טמא. שמקבלת טומאה מהן דמי חטאת מטמאין אפי׳ אדם וכלים כדכתיב (במדבר יט) והנוגע במי הנדה וגו':

בה, אמרים בטומאת דברים אמורים בטומאת משקין, כלומר שהיא מדרבנן שאין טומאתן מן התורה, אבל טומאת שרץ נטמא גבן נטמא תוכן נטמא תוכן נטמא גבן, הא אשכחן לר׳ יהודה דשני ליה בין טומאת משקין לטומאת שרץ, ואי טומאת משקין נמי דאורייתא היא מה בה, ואו אה שניק יו הודרות להידוד להידוב להוצה משקף לסומהות היא. האמרינון חזר בר ר" יהודה ואמ לי טומאת משקין מה לי טומאת שריך כולה טומאה דאורייתא היא. האמרינון חזר בר ר" יהודה ואמ טומאה מדאורייתא, ואע"ג דאמר רבינא לעולם לא הדר ביה, ואוקמה להאי דתני ר' יהודה לכל . הודה ואמר אין למשקין הבאיז מחמת שרץ. והא דתני נטמא גבו לא נטמא תוכו כמשקיז הבאים מחמת ידים. נדחו דבריו ועמדה השמועה יהאן מותמה כדון, וואה לבטלא בל היל וצמה והמה המשקר אין מטמאין את הכלים מן התורה אלא מדרבנן. אבל ש"מ הדר בית. אינציא להו מכלים הדר ביה וצמה המשקר אין מטמאין את הכלים מן התורה אלא מדרבנן. אבל באוכלין כר׳ יוסי ור׳ שמעון סבירא ליה דאמרי לאוכלין טמאין, או דלמא לגמרי הוא דהדר כר׳ מאיר דאמר לטמא אחרים טהור. ת"ש פרה ששתתה מי חטאת בשרה טמא מעת לעת. ר' יהודה אומר בטלו במעיה. ואי ס"ד דסבר ר' יהודה דיש טומאה למשקין באוכלין, וכי בהאי כר' יוסי ור' שמעון סבירא ליה, נהי דלא מטמיא טומאה

רבן שמעון אומר בכלים טמאין. רבן שמעון לטעמיה דאמר לעיל טומאת משקין דאוריי׳ ואפי׳ לטמא אחרים כדתניא גבי ספק משקה לטמא אחרים רבן? שמעון אומר באוכלין טמא [מו.] הלכך במשקי בית מטבחיא לא מלו רבנן לטהורינהו: בקרקע טהורין. ולקמן מתרגם

ליה אמים ודאיכא רביעית דאיכא תורת מקוה עלה למחטין ולינורות דמדאורייתא לא מקבלי טומאה כדכתיב (ויקרא יא) מקוה מים יהיה טהור ורביעית הויא מקוה מדאוריית׳ דכי כתיב ארבעים סאה באדם הוא דכתיבי דנפקה לום מחת כל בשרום מים שכל גופו עולה בהן אבל לכלים קטנים אין לריך אלא כדי שיתכסו במים ובליר מרביעית גמרא גמירי לה דלא חשיב למיהוי מקוה וכיון דבעלמא מדאורייתא לא מיטמו ורבנן הוא דבטלו רביעית דמקוה שלא יטבילו כלים בפחות מארבעים סאה כדאמרינן בנזיר (דף לח.) עשר רביעיות הן ופרכינן והא איכא רביעית דמקוה ומשנינן בר מינה דההיא דבטלו רבנן בפרק שלשה מינין ותניא נמים זה הכלל כל שאדם טובל בו ידים וכלים טובלי׳ בו וגזרו טומאה אף על המשקין שבקרקע כל כמה דהוי בליר מארבעים סאה והכא גבי מטבחיא אוקמוה אדאורייתא וטהורים: הלכתא גמירי לה. מסיני דלא מיטמאו: מי גמריגן מינה. דטומאת שאר משקין לאו דאורייתא הא אמרת אפילו היא דאורייתא גמירי בהני דטהורין והיכי מייתי רבי אליעזרם טעם למילתיה מהכא: והא רבי שמעון. דמשום דקבירא ליה טומאת משקין דאורייתא קאמר הכא בכלים טמאין משום דבשאר משקין דאורייתא ובקרקע הוא דטהורין משום דגבי שחר משקין דרבנן אלמא לאו הלכה למשה מסיני הוא וקשיא לרב פפא דאי הלכתא היא מה לי בכלים דגבי שאר משקין דאורייתא מה לי בקרקע: קשיא גרסינן. הא דרב פפא לאו מילתא היא וכי אמרה לאו אדעתיה ולא היה זכור למשניות הללו: א"ר פפא הא דאמרת. לרבי שמעון בקרקע טהורין לא שנו אלא מים דאיכא שם מקוה עליהן במחובר: אבל דם. אין בו חילוק בין קרקע לכלים דטומאה דידיה דאורייתא אף בקרקע ולר"ש כי איתמר דכן דיוסף בן יועזר אמים לחודייהו איתמר דהוי רביעית כדפרשינן: לינורות. שטווין בהס

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה מרלופין של עור שנטמאו מחמת :משקין

גליון הש"ם

, ברש"ר ד"ה אבל לית בהו רביעית וכו' הנ"מ לממא אחרים. עי' לעיל יד ע"א מוד"ה דאיכא משקין: תום' ד"ה אבל דם לא. ממוה לי נמה דפשיטא להו לתוספת דבדם ליכא טומא׳ דאוריי' ומדמו טומאה להכשר והא לעיל דף טז ע"ב אמרינן ת"ש ונשא אהרן וכו' מאי לאו טומאת דם הרי דדם טמא מדאוריית' וכך מבואר מדרבנו הוה מני לאוחמי מדאורייתא וכמ״ד וכו׳ הר דס״ל דלמ״ד דטומאי משקין דאורייתא גם דם קדשים טמה דחורייתה

מוסף רש"י

לכלים טהורין. אם נולד ספק זה בכלים, כגון משקין טמאים שנשפכו לבין הכלים, ספק נגעו ספק לא נגעו, טהורין, קסברי משקין אין טמאין כלי אלא מדרבנן דקסברי ועל ספיקו לא גזרו (לעיל טה.). לאוכלין טמאין. אם נולד ספק זה באוכלין, גון משקין טמאין שנשפכו לבין הככרות על ספק לא נגעו, טמאין ישהין מטמאי לבין הככרות ספק נגעו אוכליו מדאורייתא. הלכד ספק נמי ברשות היחיד

מוסף תוספות

א. שנשחטו בעזרה. מוס' שאנן. ב. דחשיב משקה מדאורייתא. שס. ג. וסתם ד"ה מכלל. ד. מפני שזה ספק מים שאובין למקוה. מוס׳ נ״ב שם. ה. וליכא למימר דלאו בכולו שאוב אירי אלא כשהיה בו מים אך שהיה חסר. דריקן. מוס' שס. ו. כמו כמה דרשות דתורת כהנים. עס. כמה דוגמאות. ז. והא לא לידי חורה חוח׳ שלנן. ח. דדומיא דמעין אמר רחמנא שהן בקרקע.

מחטין במעיין אפי׳ כל שהוא. סוס׳ מיר לח: ד״ה כר. י. דאי קודם לכן גם המקוה טהור ברביעית. עס, יא. דאי במים שאינם נובעים וכו' דבר הנראה לעינים שאם היו חופרים סביבות הגומא לא היו מוצאים הקרקע לח כלל אלא ודאי במעיז שה נו ברבר ברו ברו הומ ההרץ מנוקבת. מוס' הכל"ש. יב. פשיטא שאין טובלין בר אם אין בר מ' סאה במקום א' שיהי איריי שכל דרך מברא המה הארץ מנוקבת. מוס' הכל"ש. יב. פשיטא שאין טובלין בר אם אין בר מ' סאה במקום א' שיהי כל גופו עולה בהן, עס. יג. וא″כ אמאי לא נקט נמי שאר כלי עץ. מוס' ר"ס. יד. (ד)נקט הני להשמיענו דאע״ג דאין לר תפוראות יש להם תורת כלי לקבל טומאה ואם נטמא תוכו נטמא גבו. שם ווגילסתו "תפולאות" במהום "קובלאות" במוס").

זהב: אבל לים בהו רביעים.

דמדאורייתא לא חזו למקוה ומדאוריי׳

טמאין אף במחובר ה"נ טמאין

חמורה כאב לטמא במשא כאשר עיקר מי חטאת ותורתם, שהן מאבות הטומאה ומטמאין אדם במשא וכלים וכל שכן אוכלין. כדתנן למעלה מהן נבלה ומי חטאת שיש בהן כדי הזיה שמטמאין האדם במשא לטמא בגדים, טומאה